

Duration: 3 Hrs

Marks:100

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.

Q1. Attempt **any one** question.

- a) Discuss the socio-economic conditions of Maharashtra in view of 19th century.

OR

- b) Review the new Revenue System introduced by the Britishers in Maharashtra.

Q2. Attempt **any one** question.

- a) Write a detailed essay on Satyashodhak Samaj and its contribution in the social reform movement in Maharashtra.

OR

- b) Evaluate the contribution of Dadabhai Naoroji for the rise of Economic Nationalism in India.

Q3. Attempt **any one** question.

- a) Highlight on the contribution of Lokmanya Bal Gangadhar Tilak in the Indian Freedom Struggle.

OR

- b) Assess the nature and functions of Civil Disobedience Movement.

Q4. Attempt **any one** question.

- a) Examine the contribution of Dr. Babasaheb Ambedkar for the emancipation of Depressed Classes and Women.

OR

- b) Review the contribution of Rajarshi Shahu Maharaj for the upliftment of Depressed Classes in Maharashtra.

Q5. Write short notes on **any two** of the following:

- A. Land Revenue
- B. Satyashodhak Samaj
- C. Justice Ranade
- D. Sanyukta Maharashtra Movement

(मराठी रुपांतर)

वेळ: ३ तास

एकूण गुण: १००

सूचना: १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र.१ खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा.

अ) १९व्या शतकाच्या सुरुवातीच्या महाराष्ट्राच्या सामाजिक-आर्थिक परिस्थितीची चर्चा करा.

किंवा

ब) महाराष्ट्रामध्ये ब्रिटीशांनी लागू केलेल्या नवीन महसूल पद्धतीचा आढावा घ्या.

प्र.२ खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा.

अ) महाराष्ट्रामध्ये समाजिक जागृती करण्यामध्ये सत्यशोधक समाजाच्या योगदानावर सविस्तर निबंध लिहा.

किंवा

ब) आर्थिक राष्ट्रावादाच्या उदयामध्ये दादाभाई नौरोजी यांच्या योगदानाचे मूल्यमापन करा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा.

अ) भारतीय स्वातंत्र्य लढ्यामध्ये लोकमान्य बाळ गंगाधर टिळक यांच्या योगदानावर प्रकाश टाका.

किंवा

ब) सविनय कायदेभंग चळवळीच्या स्वरूप आणि कार्यपद्धतीचे मुल्यांकन करा.

प्र.४ खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा.

अ) अस्पृश्य आणि महिलांच्या उन्नती करिता डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी दिलेल्या योगदानाचे परीक्षण करा.

किंवा

ब) महाराष्ट्रातील अस्पृश्यवर्गाच्या उन्नतीमध्ये राजर्षी शाहू महाराज यांच्या योगदानाचा आढावा घ्या.

प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

अ. जमीन महसूल व्यवस्था

ब. सत्यशोधक समाज

क. न्या.रानडे

ड. संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ
